

Lierseweg 18-40, Herentals

Programma van Maatregelen

Auteur:

D. Van den Notelaer

Autorisatie:

P.L.M Hazen (OE/ERK/Archeoloog/2015/00072)

1 Inleiding

Het Vlaams Erfgoed Centrum heeft in oktober 2017 een nota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Lierseweg 18-40, Herentals (afb. 1).¹ De nota bestaat uit een proefsleuvenonderzoek naar aanleiding van de voorgenomen bouwwerken. Een bureauonderzoek werd eerder uitgevoerd door ABO.²

Afb. 1. Locatie van het plangebied.

Op basis van het bureauonderzoek is er sprake van een verwachting voor sporen uit het de periodes Neolithicum t/m Late Middeleeuwen. Deze verwachting is gebaseerd op de landschapsgenese van het plangebied, de daarmee samenhangende bewoningsgeschiedenis en de aanblik van het plangebied op geraadpleegd historisch kaartmateriaal. Deze wijst op de mogelijkheid dat er archeologische resten aanwezig zijn en dat deze bedreigd worden door de geplande werkzaamheden in het plangebied.

Het bureauonderzoek achtte het plangebied onvoldoende onderzocht om met zekerheid een uitspraak te doen betreffende de archeologische waarde van het plangebied. De geplande werkzaamheden laten behoud in situ niet toe. Omdat er reeds boringen werden uitgevoerd in het kader van grondsaneringen werd er geen landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. Omdat de kans dat er een intact archeologisch

¹ Van den Notelaer 2017.

² Defrancq 2017.

niveau met waardevolle sporen aanwezig was, werd besloten om een proefsleuvenonderzoek uit te voeren om de archeologische waarde van het terrein in te schatten..

Om parkeergelegenheid op het terrein te allen tijde te garanderen, werd besloten om het veldwerk in twee fasen uit te voeren. Tijdens fase 1 werd vastgesteld dat er ter hoogte van het braakliggend terrein het archeologische niveau reeds op enkele tientallen centimeters werd aangetroffen. Hier werden geen archeologische sporen ontwaard. Mogelijk is deze oppervlakkige diepte veroorzaakt door eerdere vergravingen. Eventuele sporen zouden hierdoor vernietigd kunnen zijn. Onder de huidige parking werd er een verstoring vastgesteld van dieper dan 1m-mv. Hierdoor is de kans op archeologisch waardevolle sporen hier nagenoeg onbestaande. Omdat fase 2 volledig onder deze parking gesitueerd was, werd besloten dat er hier geen potentieel op archeologische contexten was en dat deze fase daarom niet uitgevoerd diende te worden. Bijgevolg concludeerde het onderzoek dat het plangebied geen archeologische relicten bevat en dus vrijgegeven kan worden.

2 Gemotiveerd advies

2.1 Volledigheid van het onderzoek

2.1.1 Bureauonderzoek

In 2017 heeft ABO een bureauonderzoek uitgevoerd naar aanleiding van de geplande werken. Hieruit blijkt dat het plangebied vanaf 1550 tot 1846-1854 altijd zo goed als onbebouwd is geweest. Het grootste gedeelte van het oppervlak is altijd in gebruik geweest als akkerland of weiland. De luchtfoto's uit 1973 laten zien dat er op het onderzoeksgebied vergaande suburbanisering heeft plaatsgevonden en de bodem op een gedeelte van het terrein dus verstoord zal zijn. Tevens dient er rekening mee gehouden te worden dat er, aangezien het grootste deel van het oppervlak als akkerland in gebruik was, verstoring kan zijn van de toplaag van de bodem als gevolg van ploegactiviteiten.

Bodemsonderingen langs de Lierseweg tonen aan dat de grond hier geroerd is tot een diepte tussen 0.6 en 0.8m onder het maaiveld. De aanwezigheid van sporen onder deze verstoring kan niet uitgesloten worden. Omwille van deze bodemsonderingen werd er besloten geen landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren.

De aanwezigheid van huidige ondergrondse kabels en leidingen is middels een KLIP melding gekend.³ Uit de KLIP gegevens blijkt dat er in het zuidwesten van het plangebied een kabel voor telecommunicatie ligt. Verder is het plangebied volgens de plannen vrij van ondergrondse kabels en leidingen. Ook bevinden er zich ten tijde van het veldwerk een installatie voor grondsanerling in het zuidwesten van het terrein.

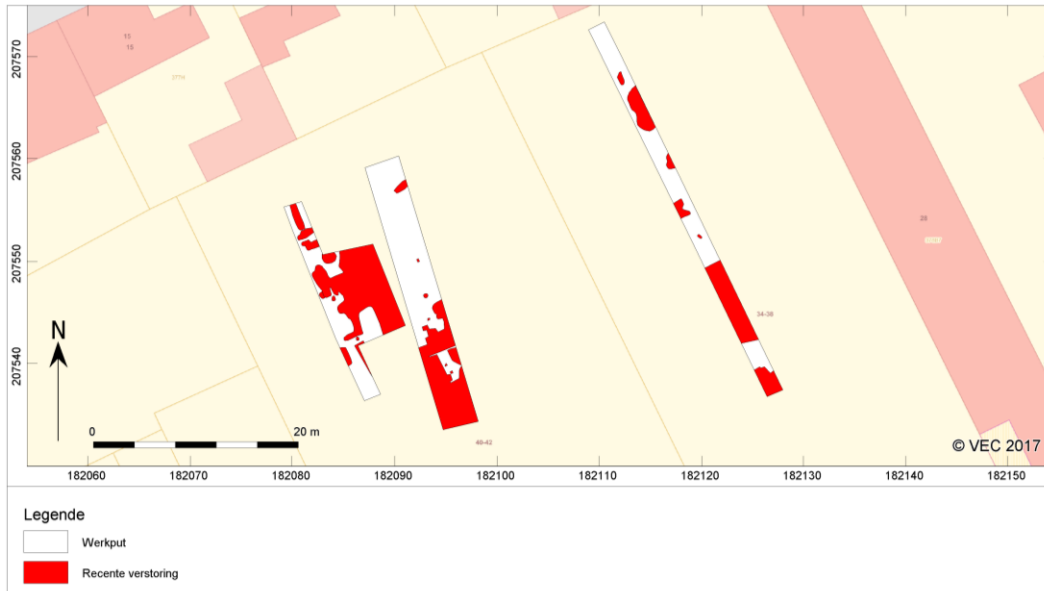
Op de locatie waar deze installatie voor grondsanerling geplaatst is, stond voorheen een ondergrondse tank van een tankstation dat tussen 1965 en 1997 operationeel was. Door een lek in de tank werd de ondergrond vervuild. Er werden reeds saneringen door ontgraving, ontgraving restverontreiniging en grondwateronttrekking uitgevoerd, maar er was nog steeds sprake van restverontreiniging. De huidige saneringsinstallatie dient hiermee komaf te maken. Omdat de plaatsing van de tank de ondergrond dusdanig verstoort heeft, worden op deze locatie geen archeologische sporen verwacht.

2.1.2 Proefsleuvenonderzoek

In totaal werden er zes proefsleuven gepland. Deze hebben allen een noordwest-zuidoost oriëntatie en liggen zo loodrecht op de Nete en dwars op de hoogtelijnen. Om ten alle tijden parkeergelegenheid te

³ KLIP melding: d9abce50-0642-4f549aa3-fd5c70e84000

garanderen, werd het veldwerk in twee fasen gepland. Tijdens de eerste fase werden de vier meest westelijke sleuven werden gepland, en in een tweede fase de twee resterende, oostelijke sleuven. Tijdens fase 1 werd vastgesteld dat de parking de ondergrond zodanig verstoord had, dat de kans op archeologische sporen nihil was. Omdat fase 2 zich nagenoeg volledig onder deze parking bevindt, werd besloten deze fase niet meer uit te voeren. Tijdens het veldwerk werden er alleen sporen van recente aard aangetroffen (afb. 2).

Afb. 2. Resultaten van het proefsleuvenonderzoek.

3 Impactbepaling

In het plangebied zijn verscheidene ingrepen met variërende bodemverstoringen gepland. Enerzijds zullen de bestaande versmarkt en appartementen verbouwd worden. Deze werken zullen de bodem niet verstoren. Anderzijds zal het plaatselijke magazijn en parking afgebroken worden voor de aanleg van een nieuwe winkel/magazijn gedeelte en de verplaatsing van de parking, deze werken zullen de bodem wel verstoren.

De nieuwe winkel/magazijn heeft een oppervlakte van 1490m² exclusief losruimte en transit, deze laatste nemen respectievelijk nog eens 165m² en 138m² in beslag. Het gebouw zal gefundeerd worden op alleenstaande zolen die de bodem tot 3,85m zullen verstoren. De vloer en de onderfundering zullen de bodem tot 0,40 tot 0,60m onder het maaiveld verstoren.

De bovengrondse parking heeft een oppervlakte van ca. 2890m². Deze parking zal de bodem verstoren tot een diepte onder 0,40 tot 0,60m onder het maaiveld.

De consequentie van deze ingrepen is dat eventuele archeologische resten zullen worden verstoord.

4 Bepaling van maatregelen

Het gevoerde onderzoek heeft aangetoond dat er zich in het onderzoeksgebied geen archeologische restanten bevinden. Derhalve adviseert het Vlaams Erfgoed Centrum dat het plangebied zonder verder onderzoek kan worden vrijgegeven.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.

Literatuur

Defrancq, J. 2017, *Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Lierseweg 18-40 te Herentals*. ABO Archeologische Rapporten 386.

Van den Notelaer, D. & B. Belis, 2017: *Herentals, Lierseweg 18-40: Nota Proefsleuvenonderzoek*. VEC nota 288.